

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbéó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

A mit az uzsora-törvénytől várhatunk.

(t—sz.) Egy időben, mint lap-szerkesztő, egyike voltam azoknak, kik az uzsora-törvény behozatalát a leg-élénkebben sürgették, s a mennyiben csekély tehetségem engedi, egyike vagyok ma is. Nem azért pedig, mintha azt hinném, a mit sokan hisznek, hogy azáltal meg fogjuk menthetni a menthetlent és hogy nem pusztul el, a ki máskülönben elpusztult volna, hanem azért, mert azt hiszem, hogy más irányban bár, de mégis csak fog az élni valamit. Azaz hogy a kik még nem teljesen elvetemedett emberek, a haszonvágy mindazáltal rávitte őket arra, hogy pénzeiket nagy kamatokra adták ki, — most már tudván, hogy ez a nagy kamatszédés veszedelemmel, plane a becukítás mellett beszületéssel is jár, a mennyiben az ilyen elitéttel becsületes ember nem fog érintkezni — talán mégis csak tartózkodóbbak lesznek, mint eddig voltak.

Mert hiszen jól van. Adjunk igazat amaz állításnak, hogy a törvények kijátszásának ezer módja van, de talán mégis inkább gondolkodóba ejti az embert valamely bünténynek az elkövetése, ha tudja, hogy ha kiszül, megbüntetetik érte keményen; és sokkal könnyebben elköveti, ha tudja, hogy szabad.

Nagyon sok olyan dolognak nem volt törvénye azelőtt, a minek most tör-

vénye van. A magyar büntető-törvény-könyv ezelőtt mindössze is egy füzetke volt, ma pedig ugyancsak vastag kötet. Miért? Mert a tapasztalás arra tanította a törvényhozást, hogy a mennyire lehet, minden kártékony vétséget büntetni, azaz korlátozni kell, a mennyire lehetséges. És sok oly vétségnek törvénye van most, melyet figyelembe sem vettek ezelőtt. Törvénye van pedig azért, mert a törvények nyomása alatt a vétségek fejlődése mégis csak meg van nehezítve. A hol pedig az emberek érintkezése napról napra nagyobb mérvet ölt, ott a vétségek is napról napra gyakoribbak, és hova vezetne, ha semmi által sem lennének korlátozva?

Az az állítás tehát, hogy az uzsora ellen hozott törvények nem szüntetik meg az uzsorát, bármennyire álljon is, nem involválja, hogy tehát uzsora-törvényeket nem kell hozni. Mert hiszen a rablás és lopás megbüntetése hozott törvények sem szüntették meg sem a rablást, sem a lopást; de azért kinek jutna eszébe azt kívánni, hogy be kell szüntetni azokat?

Mindent, a mi egyik ember kapzsisága által a másik embernek és így közvetve az emberi társadalomnak ártalmára lehet, korlátozni kell minden kigondolható és megengedhető módon. Ha tehát arról vagyunk meggyőződve, hogy az uzsora is ilyen kártékony valami: akkor a logika nem az, hogy

szabadjára hagyjuk, hanem az, hogy minden kigondolható és megengedhető módon korlátozására törekedjünk. És miután az uzsora-törvény nálunk ma még hathatósabb eszközt nem ismerünk, ezzel kell megtennünk a kísérletet. Mert hogy voltak már uzsora-törvények, az még nem dönt arra nézve, hogy ne legyenek többé. Azok az uzsora-törvények lehettek rosszak, avagy rosszul lehettek végrehajtva; lehettek más körülmények, melyek a sikert akadályozták; hanem azért az újabb és újabb kísérletek tévése a törvényhozás előtt nincs elzárva.

Egyébiránt, a mint mondom, nem azt várom én ettől a törvénytől, hogy meg fogja menteni a menthetlent, hanem azt, hogy ott, a hol még becsület-érzés van, más irányt fog adni a tőkének, s az a nagy tartózkodás, mely eddig a birtokvétnél mutatkozott, lazulni fog. A pénztőke folyása az uzsorától a mezői gazdálkodás felé veheti útját, a hol pedig a kiszáradt talajra ugyancsak Isten áldása lenne.

Ámde a takarékpénztári betétek is szaporodhatnak, s be lenne útja vágva ama rémületnek, melyet a takarékpénztári igazgató urak egy része annyi hazafissággal terjeszteni méltóztatott. A javaslatot tehát, mint oly gyermeket, melytől minden jót remélhetünk, melegen üdvözljük, s kívánjuk, hogy üdvös hatását mielőbb érezhesse az egész haza!

Országgyűlés. A képviselőház az uzsoráról szóló törvényjavaslat még igen élénken foglalkoztatja. Apponyi Albert gr. a változó kamatmaximumot ajánlotta, de arra nézve indítványt nem tett. A következő szónokok egyhangulag a kamatmaximum meghatározása ellen szóltak s úgy látszik, hogy e tekintetben a képviselőház tagjai között igen csekély eltérés van. Majdnem mindenik szónok hangsúlyozta, hogy a javaslat által az uzsora megszűnni nem fog s azt ilyeszerű törvényekkel megszüntetni általában nem is lehet, a mint ezt igazolja a múlt. Azonban abban is általános a meg-egyezés, hogy a megszorultak, könnyelműek, tapasztalatlanok kizsákmányolása lehetőleg megakadályoztassék.

A közegészségügy városunkban.

Kézdi-Vásárhely, jan. 29.

Dr. Géber Ede kolozsvári egyetemi tanár, mint kiküldött miniszteri biztos, városunk közegészségügyi viszonyairól, a mint az a „Székelyföld“ idei 6., 7. és 8. számaiban közölt előadása minden sorából kitünik, szomorú képet tárt fel városunk képviselő-testülete előtt. Ezek, még ha egy közönséges vizsgálódní szerető ember által lettek volna előadva, akkor is gondolkodóba kellene, hogy ejtsenek e város jövőjét, felvirágzását szíven hordó minden polgárt. Annál szomorúbb, annál megdöbbentőbb tehát ama közölt statisztikai kimutatás, mely a halálozást oly nagynak s aránylag a születést oly csekélynek tünteti elő, mivel előadója nem laikus, hanem szaktudós.

Magához a statisztikai kimutatáshoz, mely oly sötét színekkel festi — s tán még sötétebb színekkel is festhetné — közegészségügyi viszonyainkat, nem szólok. Hiva-

A „Székelyföld“ tárczája.

A korrektor.

(Beszély).

Irta: Hory Béla.

(Mutató, szerzőnek most megjelent „Ilonka könyve“ című füzetéből).

Dicső kávéházi élet! Vannak szentségtelen ajkak, melyek elég merészek még téged is megtámadni, téged, a polgárosodás légmérőjét. A kik szeretnék nevedet családi zsebszótárukból kitörölni, — s romjaid felett nem sirnának Mariusként.

Oh ezek nem tudják, hogy minő jelentősége van e szónak: „Kávéház“.

A kávéház édes otthona az otthonnal nem bírónak, családi tüzhelye a család és tűz nélkülieknek.

Édes istenem, hisz ha kávéházak nem volnának, hol olvashatna lapot, a kinek sem lapja, sem pénze nincs, — hol ölné el az időt a hű dicsvágyak által nem győtrött gyakorlati bölcsész, a megtestesült „Vanitatum vanitas“, hova menekülne a szegény férj, midőn otthon kiűt a keleti kérdés, s önnön mozgósítása a béke fenntartás szempontjából elkerülhetlen; — az ifjú óriások, a saját emberei, hol dicsérhetnék agyon egymást szemben, s hol ránthathák le egymást hát megett, — és végre, hol találhat-

tam volna jelenlegi tárgyamat, — ha nem a minden dicső dolgok kutforrásánál — a kávéházban?

Mielőtt azonban nyájas olvasómat (nagyon természetes, hogy minden olvasóval szemben a beszély kezdeténél élhetünk a „nyájas“ jelzővel, míg a végefelé sokkal helyesebb, ha „kegyes“, „türelmes“, vagy éppen „nagylelkűnek“ nevezzük, — mivel nyájasságára már aligha, legfőleg nagylelkűségére hivatkozhatunk), tehát mint mondám, mielőtt (még) nyájas olvasómat a „Füstös babér“ című kávéházba bevezetném, szavát kell adnia, hogy az ott észlelteket még a szomszédban sem mondja el; mert lám, mindjárt az ajtó melletti domino-asztalnál az a sötét szemüveges fiatal ur (egy forrással alkalmazott adóhivatali díj) már most éppen a kilencedik tizkrajczárosát teszi be, anélkül, hogy egész délután egy negyvenkrajczáros kaszszánál többet vitt volna. Számítsd hozzá a fekete kávéjáért járó 14 krt és két szivar kávéházi árát, s látandó, hogy éppen egy napi másolásra van szüksége, hogy ezt az ébédutáni urias időtöltést megszerezhesse magának. Természetes, ha ezt elmondanád feleségének, — a ki a szomszédodban levő ház sötét, nedves holnapos szobájában, közel az ablakhoz húzott kis asztalkája mellett pén-

zért varr, — míg a rongyos cipő fedte lábával kicsikéjének bölcsőjét ringatja, — nem nagyon örvendene meg e tudósításnak, — s jövőben kevesebb hitelre találna drága férje, ki ily eseteknél a hiánylatot a hivatalnokok egylete nyugdíjintézetével szokta kombinációba hozni.

Vagy nézd amott a tekeasztal körül lelkesülő ifjúságot, kiknek az egyetemen, (mivel a cassa felett ketyegő falióra fél 4-et mutat) ép most lenne a legérdekesebb tárgyból előadásuk, „de nem mozdulnak ők“. A „római jog“ árát e perczben teszi fel egy lökésre az a félre csapott kalapu, görbe orru, míg a mellette levő már az egész fél-évi tandíjat „ferlaufolta“. Lám kedves olvasóm, ha ezek valamelyikének szülei vel találkozol, a kik nagyreményű szorgalmas fiaikról tesznek említést előtted, ne huzd meg az öregek kabátját.

Nézd amott a „kassa“ előtt — a kávéházak házi oltáránál — áldozó deli termetű férfit. Annak neje szüleit, családját elhagyá, hogy követhesse őt. S a férfi, az annyira imádott és féltett férj, naponként pár órát tölt a kávéház királynőjének trónjánál, meghozván mindig a köteles adót bókokban és az első kertésznel rendelt virágcsokrokban. Ha neje csak sejtene is a csapodárságot, több könnyet hullatna érte, mint a hány

számot vetélytársnője évenként bejegyező fekete és fehérkávés pipafüstös naplójába.

De járunk azon kis fülkébe, hol a nyilvánosság emberei — az írók és művészek — szoktak naponként néhány órát elidőzni. Itt már titoktartásra nem is kértek, — hisz úgy is az ott hallott dolgokat pár nap múlva olvashatja az egész ország, — ha máshol nem; az újdonsági rovatokban. T. i. X. művész forró óhaját fejezi ki pár heti „Szabadság“ iránt, — s holnap már a „Táragató“-ban olvasni fogod, hogy „X. ur, a nemzeti színházi kitűnő tagja 3 heti szabadságidejét B. és C. vidéki színházaknál fogja töltöni s ezen és ezen darabokban lépend föl“.

A költő megemlíti, hogy újabb költeményeit hajlandó volna egy tisztességes kiadónak eladni, — s íme a „Nagy dob“, „Irodalom és művészet“ című rovata már holnap a papír finomságáról is beszél, melyre új genialis költőnk verseit az áldozatkész kiadó nyomtatni fogja.

A nagy kerek asztalt az irodalom hat bajnoka veszi körül. A főhelyen ül egy divatlap szerkesztője. Megérdemli az első helyet a társaságban, mivel az itt levők közt egyedül ő a maga gazdája. Aztán az utolsó évnegyedben — mióta a „Suhogó ábránd“ című divatlap csendesen kimúlt, szép számmal jöttek az új elő-

tottabba bizom. Azonban az előadásnak egy pontját megjegyzés nélkül nem hagyhatom. Se pont a következő:

„A nyilvános épületeket, u. m. iskolákat, hivatalhelyiségeket megtekintve, úgy tapasztaltam, hogy ezek teljesen megfelelnek a kor kívánalmainak. — Ezekben oly tágas termeket találtam, hogy akármely nagy városnak is díszére válnának” — mondja Dr. Géber.

Ez állítás az iskolákra vonatkozólag csak részben felel meg a valóságnak, t. i. a mennyiben a felső népiskola és árvaház s a közs. leányiskola 1. és 2. osztálya tantermei elég tágasak. De a közs. leányiskola 3. és 4. osztálya tantermei — ez utóbbit meg sem látogatta — nemcsak hogy nem „szép tágas termék”, hanem határozottan kicsinyek, szűkek; a mit bizonyít ama sajnós körülmény is, hogy jelzett tantermek mindenikében a kályha a hely szűke miatt oly közel van (1, sőt 1½ méternyire is) a padban ülő gyermekek egy részéhez, hogy midőn tűz van, alig tudják kiállani, pedig egészségi szempontból ez is nagyon hátrányos.

A fiúiskola I. és II. osztálya — mely különben is nem a városé, hanem bérelt helyiség — igaz, elég tágasak, de tanítási szempontból czélszerűtlenek, mert a tanteremnek nem hosszú keskenynek, hanem quadrat alakúnak kell lenni.

És most mellőzzük ama sajnós tény is, hogy a közs. fiúiskola egy osztálya a város egyik, a más három osztálya pedig a város másik végén van s vizsgáljuk a termeket egészségügyi szempontból.

A közs. leányiskola III. és IV. osztályai, melyeknek aítai egy nedves, egészségtelen folyosóra (gang) nyílnak, nem elég tágasak, szellőztetési készülék hiányzik és így a levegő nem lehet tiszta, s a sok szénaszv. egészségre ható hatásának a leánykák sápadtsága elég fényes tanujale. Az ablakok kicsinyek s a vasrostélyzat s a közvetlen mellette levő épület még sötétebbé teszi a termeket, úgy hogy téli időben a délutáni órákban alig lehet látni. Ez pedig a rövidlátás kifejlődésének egyik leghathatósabb előmozdítója. A padok mind a fiú-, mind a leányiskolában — kivéve a IV. fiúosztályt — czélszerűtlenek; a gerinc-elhajlás, görbeség és más testi bajok kifejlődésének szemmel látható okai.

A fiúiskola I., II. és III. osztályaiban keresztvilágítás van, mely a szemet elvitáztatlanul nagy mértékben rontja; ha egyik felől a világosság bejövése elzáratik, akkor

fizetők; annyira, hogy a mellette ülő genialis költőnek verseit egyre-másra 3 frt 50 krajával fizetheti. Na természetesen, ha előlegezési eljárás van szóban, 5 frtéért két költeményt is kap. A szerkesztő mellett tül felől két napilap ujdondásai ülnek, folytonosan vitatkozva egymással. A társaság ötödik tagja egy külföldi rovatvezető, kit a belföldi napi politika kevésé látszik érdekelni, s ki büszke rá, hogy nem egyszer előzte meg összes collegáit bizonyos sensationális hírrel, s vezércikkébe öntött jóslatai annyiszor teljesedtek már be. A társaság utolsó tagja egy országgyűlési tudósító, — utolsó, mert midőn országos gyűlések nincsenek, segéd-ujdondász és corrector. Ritkán szól belé az írók nem épen harmonicus concertjébe, akkor is leginkább szakmájába vágó országgyűlési kérdéseknél. A társaság e szerény tagja mellett már csak asztal nélkül bátorodik ülni egy sápadt ifjú, kopott ruházattal, ének meredő hajakkal. Tentás ujjai arra mutatnak, hogy ő is a Parnassus alját tapodja. Neve: Hibaless Sámuel, állása: corrector. Mily rövidke szó és mily sokat jelent, s a többek között napi 6 órai szemrontó munkát és havi 30 frtot. E harminc frtéért aztán joga van a lap minden belmunkatársának a lapban maradt hibákért komolyan rendre utasítani, még azokért is, melyek a kézirat baklövésének hü utánzatai. Pedig Hibaless Sámuel nem közönséges egyéniség. Ő már kora fiatalságát az irodalom-

a sötétség, a mellett, hogy a tanítás menetét akadályozza, a rövidlátást elősegíti. Ablakai oly rosszul zárnak, hogy a közelében ülő gyermekek mindenike ki van téve a rheumatikus bajnak.

Ime, ezek a rideg tények; tehát nem „hogy akármely nagy városnak is díszére válnának”, de sőt a mi kis városunkban is tulnyomólag a közs. iskola tantermei czélszerűtlenek. Sajnálom, hogy az igen tisztelt tudós tanár ur több figyelmet nem fordított ezen termék megvizsgálására; hiszen ezen közs. iskola, melynek létszáma 450—480 között váltakozik, megérdemelte volna épen közegészségügyi szempontból. Sajnálni lehet, hogy az egyes osztályok létszámát illetőleg — mert az, hogy „tágas”, viszonylagos fogalom — az arra illetékes egyén által nem informáltatta magát, mielőtt a valóságnak meg nem felelő, oly nyilatkozatot kockáztatott. De sajnós továbbá az is, hogy a képviselő-testületben nem találkozott oly, a tanulók egészsége és egészséges, ép fejlődése iránt annyira érdeklődő egyén, a ki megmondta volna ott nyilvánosan a fenn emlegetettakat. Pedig az a 450 tanuló ennyi figyelmet megérdemelt volna. Ha ez az előadás a közegészségügyi bizottságban történik: ez a megjegyzés kétségkívül bekövetkezett volna.

Ne ringassa azért magát illúsiókban a t. városi képviselő-testület Dr. Géber E. egyetemi tanárnak ezen általánosságban tartott s némi felületességről tanuskodó nyilatkozata által. Mert a fiúiskola helyett czélszerűségi és egészségi szempontból még azon esetben is mást kellene építeni, ha ez a városé volna, annál inkább így, midőn az ott taníthatás csak addig lehetséges, a míg a megyének szüksége lesz rá. Az pedig, ha a minisztérium — a mi csaknem bizonyos — a felső népiskolát polgári iskolává változtatja, még ez év őszén bekövetkezik; 220 fiugyermeknek, a város jövő nemzedékének, pedig iskola kell. Szülők! sürgetések; legfőkébb kincseitek, gyermekeitek egészsége követeli ezt!

Egy iskolaszéki tag.

A Romániába vándorlók figyelmébe!

A pancsova-kubini telepítésekről.

Vizoly Z.

II.

Az új községek jövője szorosan fűződik két ember nevéhez. Ezer és ezer család boldogsága van Nagy Gy. és Szabadkay

nak szentel. A káposztás hartyáni gymnasium önképző körének több elnöke s a „Remény” című iskola lapnak szerkesztője volt; melynek verseit és novelláit nagyobb részt ő maga írta. E lapnak ő volt szerkesztője, munkatársa, nyomdász, correctora és egyik fő-fő olvasója. Teljes életében rajongott az irodalomért. Vágyainak netovábbja volt, nevét nyomtatásban láthatnia bármily közlemény alatt, mit deakéletének utolsó évében meg is ért. Addig jart ugyanis a „Káposztás-hartyáni Futár” szerkesztőjéhez, míg ez egy költeményét ki is adta. Nem érzem magamat elég ügyesnek, hogy Hibaless barátunk ékkori boldogságát kellőleg leírni tudjam. Ő volt a világ legboldogabb embere. Dicsőségének nyomtatott papírját folytonosan oldalzsebében hordá. Alig maradt magára, lázasan vette elő és szavalta el a tükör előtt. Tüské s haját fölfelé borzolgatá és nagy monológokat tartott: „Igen, tehát céloamat értem, író vagyok” — mondá gyakorta. Állásokat vett, ideális állásokat, melyekben összes költeményei kiadásakor magát megörökíttetni fogja. Sőt nem egyszer éjjel is gyertyát gyújtott s kivevé a vánkosa alá tett lapot, meggyőződést szerzendő, ha vajjon nem csak álom volt-e költeményének megjelenése.

„A kezdet hatalmas, — szóla — csak előre ifjú barátom”. Aztán irt rémitő sokat. (Vége köv.)

Ignác urak, de kivált az elsőnek kezébe letéve. Részesei lesznek ők minden áldásnak, minden jónak, mi majd idő múlva, akár az egyesekre, akár pedig az államra vár; de az ellenközre is el lehetnek készülvé.

Labruyére a „Jellemek” utólrhetetlen festője azt mondja: hogy a nagyokat „poharazás” közben lehet leginkább tanulmányozni. Ily alkalommal volt legelőször szerencsém Nagy urat láthatni. Abból, a mit láttam és hallottam Nicolas Fouquéhoz, XIV. Lajos telhatalmu fiskus direktorához merném hasonlítani.

— Honny soít qui mal y pense!

Gyönyörű alakja, világlátottságra valló rutinja, szónoki ügyessége megnyerő képzet tüntetnek előnkbe és bizni lehet, hogy a rábizott nehéz, de annál megtisztelőbb feladatot meg is fogja oldani, még pedig a haza és a magyarság javára.

Adlatusán, Szabadkai Ignác uron meglátszik, hogy az ő ősei is ott siránkoztak Babylon vizeinél az egykori nagy hatalom fölött. Ügyes ember. Mindenre való! Van is ám elég ellensége. Elég ennyi róla. Nem ok nélkül tettem e pár esetvonást, mielőtt cikkem tulajdonképen tárgyhöz hozzáfogtam volna.

E két férfiú aágise alatt történt Her-telendi és Ormosfalvának (az előbbi Gyurgyevó) traszírozása. Az első tíz percznyire fekszik Pancsovától a IV. rétöbölben; a másik pedig — előre is mezővárosnak tervezve — a VII. rétöbölben fog épülni, a leg-szebb és legjobb helyeken, mit csak képzelni lehet.

A községekben csak köből szabad építeni és pedig előre meghatározott terv szerint. Hazánk legszebb falvainak egyike fog itt már egy év múlva állani szép erdőtől környezve és óriási védgáttal védve.

Hogy minő földön történik a telepítés, arra elég lesz megemlítenem, hogy az el-ult évben egy holdon 17 méterm. nehéz búzát arattak; s hogy oly talajon, melyben 1831-ben árpa termett, 1882-ben minden sok művelés nélkül a legjobb káposzta nőtt.

A talaj dicsérésében nem ok nélkül versenyeznek a lapok. Megvan itt minden, mit a gazda szíve kíván, csak munkás kezek legyének.

Közel lévén 18000 l. város, a szántóvető ember gyalog is beviheti a mindennap vásáros kereskedelmi városba a holmiját. A mit ott el nem ad, azt majd átviszik a két órányira fekvő Belgrádba, az ujdonsült nagyhatalmasság gourmand fővárosába. Pancsova, kereskedése mellett, kifejlett iparral is bírván, a gazda ember jóval olcsóbban szerezheti be szükségleteit, mint p. o. a csik- vagy udvarhelymegyei ember.

Az új telepítvényes, falusi ember létre is városban lakik, ott vannak gyermekei neveltetésére a jó magyar iskolák, mint elemi fiú- és leányiskolák; fiú- és leány polg. iskolák és egy nyolcz oszt. reálgy-mnasium. Tözsomzédságában van a törvény-szék, szóval minden hivatal — a megyeházát kivéve.

Messzire tévednék el, ha a telepítvényesekre váró előnyöket tovább számlál-gatnám. Nem teszem; hiszen úgy is látom, hogy türelemfogyottan kívánja az olvasó a fölételeket hallani, melyek mellett az új Eldorádóba eljuthatni.

— Vége lesz immár Amerikának, vége a „sárig aranyot termő Moldvának, Bukurestnek”!

A letelepedés következő feltételekhez van köte:

1-ször: Minden telepítvényes számára egy hold belső telek jut: ház, csür mellék-épületek és kert.

2-ször: Minden telepítvényes család nyolcz hold tagosított földet kap.

3-ször: Ugy a belsőt, mint a külsőt harmincz év alatt köteles az államtól örök árba megvásárolni.

4-szer: Ugy a ház, mint a külső bir-tok harmincz éven át adómentességi jogot bir.

5-ször: Köteles minden egyes család a számára kijelölt telken házát — két szoba, konyha, kamra, pincze — legkésőbb 1884. végéig fölépíteni.

6-szor: Az ármentesítés költségeiben.

Ime, a főbb pontok. Hogy vajjon ked-vezők-e vagy terhelők, azt mások bírálhat-ják meg. Én csak azt akarom konstatálni, hogy, daczára annak, hogy minden egyes telepítvényesnek 50 frtot előre kell leten-nie — mégis ezernél több folyamodványt utasítottak már vissza; azt mondják, már nincs hely!

A helyi viszonyokat illetőleg annyit lehet mondani, hogy az eddigi hírek szerint tótok és svábok vannak a legjobb helyek-re kijelölve; még pedig oly formán, hogy két községbe kizárólag protestáns — lehe-tőleg református — családok, a harmadikba pedig katolikusok telepíttetnének.

Ez volt az eredeti terv; de úgy lát-szik, hogy a bukovinai székelyek ügyével ez is meg fog változni. És ezzel elérkeztem soraim legfontosabb részéhez, mely kizáró-lag a telepítvényeseknek legyen szentelve. (Folytatása köv.)

A nevelés befolyása az egészségre.

(Felolvastatt a kézdivásárhelyi „Olvasó-egyesü-let” f. évi jan. 20-án tartott társasestélyen.)

(Vége.)

Igen gyakran vétenek a szülők a gyermek bórápólása ellen. A mint tud-juk, a bór elhasznált anyagokat, — neve-zetesen szénsavat — távolít el párol-gás által. A test, melegét a hajszaledények összehuzódásának s kitágulásának segítsé-gével szabályozza. A bór, kellő tisztántar-tás nélkül, nem bir eme feladatának meg-telelni, s majd az általános táplálkozást akasztja meg, majd makacs bőrkütiéseket okoz. A test tisztántartása, úgy testi, mint lelki épségét tekintve, fölötté nagy fontos-sággal bir az egészségre. Mert a midőn a gyermeket tisztán tartjuk, testét mintegy folytonosan fertőztelenítjük s a betegségek rohama ellen edzzük; lelkét pedig a szep-ötlenység varázsában óvjuk meg, megutál-tatván vele a piszkot, és pedig nemcsak a tárgyakon s személyeken, hanem még a be-szédben is. Piszkokban nevelve, a legrutabb, különösen a ragados nyavalyák veszélyez-tetik a gyermek egészségét; lelke pedig annyira megmetyeleztetik, hogy végre nem fog visszariadni még a gyalázattól sem Igen, mert a piszkokban születik a beteg-ség és a bűn, a tisztaságban az egészség és az erény. A tisztántartásnak hathatós esz-kozei: a firdő és a mosdatások, a gyer-mekkor egész tartama alatt. Igen helyesen cselekesznek azok a szülők, a kik gyerme-keiket arra szoktatják, hogy a hetenkénti firdést vagy legalább is derékig való mo-sakodást egyszer se mulasszák el. Nem tu-dom helyeselni sok szülő ama gondolkodá-sát, hogy gyermekének haját nem vágatja le rövidre. Pedig, ha jól meggondolnák, hogy ezáltal szabad kigőzölgést nyitnának a fejbőr porusainak, meg hogy a haj tömöt-tebben fedné be a fejet, egy perczig sem haboznának a hajnak rövidre való vágásá-ban. Mindezek a tisztaságnak főtenyezői.

A tisztasággal együtt jár a rend. A hol tisztaság uralkodik, ott rend is van. A pi-szoknak társa a rendetlenség. A mily jöte-vőleg hat a rend és tisztaság érzeinkre, épen oly jötevő befolyást gyakorolnak a test és lélek épségére. A rendetlenség és piszkos sértik érzeinket, egészségünket pedig épen romlással fenyegetik. A rend ugy a háztartásban, mint az életmódban: étkezésben, nyugvásban, szórakozásban s az ápolás egyes mozzanataiban, pontos-ságra s mérsékletességre szoktatja a gyer-meket. Rendetlenség mindenben durcász, rakoncátlan, vad gyermeket nevel, ki örö-kös nyafogása miatt még türehtlenebbé lesz és gyakori betegeskedése által javulá-sának utját is elvágja.

Van továbbá egy igen elterjedt s kö-zönségesen használt nevelési eszköz: az ijesztés. Az anya ijeszti a gyermeket az atyjával, az atya az anyával, mindketten pedig a mumussal, a kéményseprővel, a virgácsossal, a sötét kamarával s tudja Is-ten, még mi mindenfélével. Az ijesztés — szerintők — általános gyógyszer minden rossz szokásnak. S vajjon mit érnek el vele? Azt, hogy ideges reszketegség fogja

el egész testét, mely talán egész életére befolyással lehet. Ne ijesztgessük tehát a gyermekeket, de sőt inkább bátorítsuk, ha látjuk, hogy valamitől fél.

Egyik ferde nevelési eszköz gyanánt alkalmazták a szülők különösen a leánygyermekeknél a vállfűzöt vagy általános elnevezéssel: a miedert. Hogy ennek használata mennyire káros az egészségre s hány ifjú nőnek szerzett tüdőbajt s ezáltal korán bekövetkező halált: azt bővebben nem akarom fejtegetni. Számüzni kell tehát a miedert! E téren kiváló elismerésre méltó tevékenységet fejtenek ki Vas megye derék női, kik a miedier kiszorítására egyletté tömörültek. Ohajtandó lenne, hogy e szép példát hazánk többi nőegylete s így a miénk is követhesse!

A gondozás módja döntő a gyermek egészségre, sőt — mi több — nemcsak az egészségre, de későbbi jellemére nézve is. A lélekbe vésett első benyomások adják meg neki az alapot. Szeretettel és ésszerűen gondozott gyermeknek örök mosoly ül arcán, a szeretet bimbózik szívében. Kedvetlen vagy hanyag ápolás már csirájában előli a gyermekkedv ártatlanság gondtalan vidorságát s rossz hajlamokat nevel a romlag tag testben. Az ésszerűtlen ápolás pedig, ha szeretet szepíti is, nem fog sokkal jobb eredménnyel dicsekedhetni, mint a hanyag ápolás.

De nem folytatom tovább; hisz ha mindazon nevelési eszközökre ki akarnám figyelmemet terjeszteni, a melyek az egészségre befolyanak, akkor reggelig is igénybe tudnám venni a t. hallgatóság becses figyelmét. Ezen felolvasásom által inkább azon cél lebegett szemem előtt, hogy az említett pár fontos nevelési elvvel felhívjam t. hallgatóim figyelmét ama káros következményekre, a melyeknek alkalmazása szomorúan hathat lélekre és testre egyaránt.

Vajha sikerült volna e felolvasásom által a t. hallgatóságnak becses figyelmét e fontos körülményre fölhívni, s akkor fáradságom ezerszer jutalmazva leend. Ugy legyen!

Gyöngyösi István.

Sz. 6—1883.

gazdasági egyll.

Jegyzőkönyv

a csikmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának 1883. év jan. hó 24-én Becze Antal gyűlési elnök elnöksége alatt tartott üléséről.

Jelen vannak: Madár Imre, Imets F. Jákó, Márton Ferencz, Cziko Sándor, Deák Ignác, Bara János, Székely Endre és Nagy Imre titkár.

1. Titkár jelenti, hogy a nmgu. földművelés-, ipar- és keresk. ügyi miniszterium az országban létező gazdasági egyesületek állapotáról és 1881. évi működéséről szóló jelentés egy példányát az egyesületnek megküldötte.

Tudomásul vétetetik.

2. Olvastatik a nmgu. földművelés-, ipar- és keresk. ügyi m. kir. miniszteriumnak mult évi 45.850 sz. a. az egyesülethez intézett azon megkeresése, melynek értelmében az egyesület területén levő takarékmagtárakról adatok beküldését rendeli.

Mintán ugyanez a megkeresés úgy a megyei törvényhatósághoz, mint a megyei közgazdasági előadóhoz is megküldetett, felkéri választmány az elnökséget, hogy a mennyiben az ide vonatkozó adatok már a hatóság útján beszerezettek volna, ezeket az egylet számára is kérje át. Együttal felhívja titkárt, hogy ezen adatok alapján és az egyesület által is beszerezhető adatok alapján jelentést készítsen s ezt a legközelebbi választmányi gyűlésnek terjessze elő, hogy így egyesületünk a nmgu. miniszterium felhívásának megfelelőleg minél behatódott tájékozást nyújthasson és javaslatot tehessen.

3. Olvastatik a megyei alispáni hivatalnak mult évi 1592. sz. a. az igazgató választmányhoz intézett átirata, mely mellett Csik-Madéfalva, Csicsó és Szent-Lélek községeknél jegyzőkönyvi határozatait megküldi, melynek értelmében említett köz-

ségek egy-egy alapítványával az egyesület alapító tagjai közé lépnek, s melyben továbbá felhivatik választmányunk, hogy a mult év október havában rendezett kiállítás költségére a nmgu. földművelés-, ipar- és keresk. ügyi m. kir. miniszteriumtól nyert 650 frt segélyről a számadás és jelentés felterjesztendő.

Madéfalva, Csicsó és Szt.-Lélek községeknél az egyesület alapító tagjai közé lett belépése örvendetes tudomásul vétetik s a tagok névjegyzékébe felvételük titkárnak meghagyatik. A kiállítás költségeire a nmgu. miniszterium által adott 650 frtról számadás iránti emlékeztetésre nézve pedig tudomásul vétetik elnök azon előterjesztése, hogy a számadás és a kiállítás lefolyásáról szóló tüzetes jelentés már fel lett terjesztve.

4. Olvastatik a nmgu. földművelés-, ipar- és keresk. ügyi m. kir. miniszteriumnak mult évi 48.625 sz. a. közölt leirata, melyben értesíti az egyesületet, hogy a bécsi gazdas. egyesület f. évi márcz. 16. 17. és 18. napjain Bécsben hízóállat-kiállítást rendez, s egyuttal az oda vonatkozó program 4 példányát oly felhívással küldi meg az egyesületnek, hogy hatáskörében a kiállításban való részvételt elősegítse.

Tudomásul vétetik a kiállítás programjának az egyesület közlönyében leendő ismertetése titkárnak meghagyatik.

5. Olvastatik a mult választmányi ülés által a kiállítás számadásának megvizsgálására kiküldött bizottságnak jelentése.

A jelentés tudomásul vétetik. A jutalmazásokra kitűzött 71 drb cs. arany 8 drb 4 frtos arany és 93 drb 1 frtos talérból 62 drb cs. arany, 5 drb 4 frtos arany és 79 drb 1 frtos tallér kiadatott s 9 drb cs. arany, 3 drb 4 frtos arany és 17 drb 1 frtos ezüst tallér maradt meg, mert Szöcs Mártonné ő nga. és Madár Imre ur dijaikat — 3 drb 1 frtos tallérban — az egyesületnek vissza ajándékozták.

Az ipari szakosztálynál 9 frt 74 kr, a termény-szakosztálynál 1 frt 81 kr maradt meg a berendezési költségekre kiutalt 50—50 frtból, mely összegek a pénztárnok által bevételbe teendő; az állatkiállítási szakosztálynál pedig a kiutalt 30 frt előleg felül 3 frt 28 kr kiadás tétetvén, ez összegnek kiadásba vétele s Lázár Domokos osztályelnök kezéhez való kifizetése, továbbá: A vegyes kiadások czimén kimutatott 52 frt 43 kr kifizetése s kiadásba tétele, valamint a jutalmaktól megmaradt 9 drb cs. arany, 3 drb 4 frtos arany és 17 drb 1 frtos ezüst tallérnak pénztárba helyezése pénztárnoknak meghagyatik.

(Folytatása köv.)

Mikó Bálint Csikmegye főispánjának gyergyói körutjáról.

Tek. szerkesztő ur! Megyénk új főispánja ősi szokás szerint f. hó 28-án és 29-én körutat tett Gyergyóban, melyről tek. szerkesztő ur megtalálására közlöm a következőket.

F. hó 28-án reggel 8 órakor indult el ő méltósága Becze Antal alispán, Madár Imre főjegyző, Éltes Elek tanfelügyelő, Szöcs Márton kir. ügyész, Székely Endre szolgabíró stb. megyei előkelőségeink kíséretében Csik-Szeredából. Szt.-Domokoson volt a csikiai találkozója. Szt.-Tamáson Veress Antal plebános üdvözölte főispánt a község nevében. Szt.-Domokosról banderium jött az érkezők elé s a községben Murányi Kálmán plebános az előjáróság és község lakói élén beszédrel fogadta. Szt.-Domokosról rövid ebéd után banderium és hosszú kocsisor kíséretével haladt a menet Vaslábig, hol a gyergyó-szt.-miklósi kiadottság diadalkapu alatt, élén Ferenczy György szolgabíróval, várt az érkezőket. A szolgabíró lelkes beszédet intézett a főispánhoz, melyre a főispán válaszul, a nagy számú banderium és hosszú kocsisor kíséretében haladtunk Szt.-Miklósig. Itt diszes diadalkapu állott a város végén „Éljen Mikó Bálint főispánunk“ felirattal. A kapu alatt a városból előnkbe jött nagy számú néptömeg, testületek, egyletek, társulatok

zászlókkal s a városi előjáróság várakoztak. Itt Ferenczy István városi főbíró intézett beszédet a főispánhoz, mely után folytonos üdvölvések és zeneszömellet a tömeg inepélyes lassu menettel haladt végig a városon a Laurenczi-féle vendéglőig, hova a főispán folytonos éljenzés által kísérve szálásra tért. Délután 4 óra lehetett ekkor. Ezután a hivatalos tisztelgéseket fogadta a főispán. Hivatalok, testületek, egyletek stb. jöttek tisztelgenni. Este a város fényesen ki- világított és sikerült tűzijáték rendeztetett. A főispán kikocsizván, megtekintette a kivilágítást, mely után a vacsorához tért vissza. Mintegy 160 terítékű díszvacsora volt rendezve Laurenczinél, pompás étlappal, még pompásabb ételekkel és borokkal. Vacsora közben természetesen megeredtek a toasztok, melyeknek csak a késő éj vetett véget.

29-én reggel főispán az iskolákat, városi előjáróságot és járásbíróági börtönt tekintette meg, délben pedig a plebánosnál ebédelt.

Ebéd után a csiki kísérettel Ditró községbe rándult, hol hasonlóan bandériummal, taraczklovésekkel fogadták. A község házában Salamon esperes a falusi nép nagy tömegének gyülekezete közt lelkes beszédrel üdvözölte a főispánt. A beszéd őszinte és szívből jövő volt, melyre maga a szónok is egész a könnyekig elérzékenyült. Főispán meleg szavakban köszöntö meg szónoknak és a gyülekezetnek az iránta tanusított figyelmet. Ditróból visszatérve, Szárhegy községet látogatta meg, hol a tanácsbeliek élén és a nagy számú községi lakosság éljenzése közt Császár József csinos beszédet intézett a főispánhoz, mely után a társaság Both Ferencz plebánoshoz rövid uzsonára tért be. Ennek végeztével pedig újra vissza tértünk Gy.-Szt.-Miklóra, hol este Lázár Menyhért szűkebb körű vacsorát rendezett a főispán tiszteletére.

30-án reggel indultunk haza Csikba. Szt.-Domokoson megfogyott, de meg nem tört kísérétével vidám ebédet költött el a főispán, melynek végeztével estére haza érkezünk Csik-Szeredába, hol azon szíves jó kívánnattal vettünk búcsút ő méltóságától: adja Isten, hogy a csikiaknak hosszas, de hosszas ideig ne legyen alkalmunk új főispánt kísérni gyergyói körútra!

— e.

Mindenféle.

— Gróf Zichy Jenő, a magyar ipar legelső pártfogója és védője s mlts. Jagócsi Péterfy József miniszteri biztos ur a felá- litandó iparos-iskolák szervezése végett a hazában körutat tesznek. Arról még semmi hivatalos tudomásunk sincs, hogy ő méltóságai szerencsétlenek-e becses látogatósaikkal bennünket, vagy nem. Ha lesz szerencsénk a hazai ipar első emberét Kézdi-Vásárhely város kebelében tisztelhetni: el nem mulaszthatjuk iránta érzett elismerésünknek nagy nevéhez méltó kifejezést adni. Hozza Isten, mert ugyan sok baj van, min ha nem segítnek, maholnap elveszünk.

— A csikszeredai tiszti kaszinó f. évi jan. hó 27-én kedélyes és diszes táncmulatságot rendezett a kör helyiségeiben. A megjelent szép számú és válogatott közönség egész hajnalig mulatott, fényesen bebizonyítva, hogy csak rendezni kell a mulatságokat és lesz mindig, a ki mulasson. Nagy elismeréssel kell, hogy felemlítsük a rendezőség kiváló ízlését, melylyel a tánctermet földszintre és egyáltalán a mulatságot élvezetessé tette. Szünóra után igen csinosan sikerült füzértánc is volt elmés figurákkal. A füzértáncot Molnár Lajos rendezte. A rendezők közül ki kell emelnünk Borosnyay, Márk hadnagyokat és Sprentz Györgyöt, kik mindent elkövetek a táncmulatság sikere érdekében. Tudósítónk a jelenvolt hölgyek sorában Paszku századosnét, Csanády Bélánét, Dósa Gábornét, Bisztray Károlynét, Lukácsnét, Biálsinét, Dr. Spányiknét, Birónét, Csizsérnét, Sprencznét, Gál Józsefnét, Miklósi Józsefnét, Fenczel Jánosnét, Lászlónét, a leányok között pedig Witviczky Emilia, Spányik Anna, Kelemen Ilka, Enyeter Pepi és

Lukács Kisasszonyok neveit jegyezte fel. A mulatság reggel négy órakor végződött.

— A kereskedő ifjuság bálja. Helyesen jegyezte meg valaki, hogy a kalendáriumcsinálóknak bizonyára nem voltak eladó leányaik, hogy ily rövidre szabták az idei farsangot, s így azoknak, kik némi titkos reményeket fűztek az idei farsanghoz, kétszeresen sietniök kellett annak örömeit élvezni. Ennek tulajdonítható azon nagy siker, melyet az idei farsang egyetlen elitebálja — a kereskedelmi ifjuság — kivívott, de másfelől azt is be kell ismernünk, hogy a rendező bizottság is roppant munkásságot fejtett ki, hogy a keresk. ifjuság bálja régi jó hírnevéhez méltó legyen. A mostani társadalmi viszonyok között, midőn a különböző egyletek által rendezett egyszerű társas estélyek oly nagy látogatottságnak örvendenek s oly olcsó és kellemes időtöltést nyújtanak s midőn mindenki elismeri azon élő igazságot, hogy nem szükséges 200 frtot elkölteni arra nézve, hogy 50 frtot adjunk jótékony cselra, s továbbá, hogy valaki jól mulasson, nem szükséges 50—60 frtos ruha, tehát ilyen viszonyok között valóban bámulni lehet azon látogatottságot, fényt és eleganciát, mely e bálban volt. S a keret ép oly csinos volt, mint a mily elragadó a kép maga. A táncsterem, habár az elmés találékonyság semmi új dolgot nem produkált, igen csinosan és izléssel volt feldiszipva s nem volt annyira túlhalmozva, mint a megelőző években. A karzat csodaszzerű átalakítása s a minden oldalon alkalmazott függönyök, melyek némileg kiszoríták a kisvárosi táncstermekben szokásos képtárt, a pazar világítás s a remekül csiszolt fényes padló igen kellemes benyomást gyakoroltak a nézőre, de mi e bálnak kiváló érdekét kölcsönözt, az minden esetre az a ragyogó hölgykoszorú s az a kiapadhatlan jó kedv volt, melyeknek ritka bálban találjuk párját. A fényes bálokkal járó feszélyesség itt teljesen hiányzott; a selyem suhogása itt kivételesen nem tudott ártani a jó kedvnek. Szünet után elkezdődött a várva várt cotillon. A bálbizottsági elnök és cotillonvezér, Vertán Venczel ur, már a tavaly is kitűnő rendezőnek mutatta be magát s az ő renomméja, valamint a nagymérvű előkészületek híre még fokozta a várakozást; azonban őszintén megvallva, a mostani cotillon messze háta meggett maradt a tavalyinak. A sok alarezos és jelmezes figura örökös egyformaságával alig mutatott fel némi változatosságot, s még a Vertán ur szakavatott ügyessége sem tudott azoknak érdekelt kölcsönözni. A tavalyi csataképpen egymagában több eredetiség volt, mint a mostani 8 figurában összesen. Azonban akadott egy alak, mely az egyik figurának kiváló élénkséget kölcsönözt; a bohócnégyes macskája olyan pompás alak volt, mely általános derűtséget idézett elő. Ugy a jelmez, mint az alakítás rendkívül ügyes volt. Az önérzetében megsértett cziczia berzenkedései, majd meg a szeretetre méltó hízlekedések és egyéb macskatempók nagy hűséggel voltak utánzóva. A táncz széles kedvvel egész hajnalig tartott s a papák és mamák harmadszor is elszenderedtek, midőn az ifjuság kettőzött hévvel járta a csárdást, míg végre a függönyökön átszűrődő hajnali szürkület véget vetett a pompás mulatságnak. Ki kell emelnünk a rendező bizottságot s különösen annak buzgó tevékeny elnökét Vertán Venczel urat, mint a ki igazán sok ügyességgel oldotta meg nehéz feladatát. Azonban, ha magáról a bálról csak szépet mondhatunk, az étterem határozott megrovást érdemel. A fedett fövel járó vendéglős ur ételei és italai drágák és élvezhetetlenek, modora épen nem finom, az előékenységről semmi fogalma sincs, a kiszolgálat silány; szóval ez a kalpagos vendéglős azt hiszi, hogy a közönség van érte és nem ő a közönségért. Még megérjük, hogy a jövő bálban majd bogláros kócsagtollat fog ékes kalpagjába tűzni, hogy még ékebb legyen s hogy a jámbor közönség észre vegye, hogy mily nagy urral van dolga. — A jelenvolt diszes hölgyközönség névsorát ide iktatjuk; megjegyezzük azonban, hogy mi

épen semmi fokozatot nem csináltunk s hogy az egyes nevek csak úgy lettek egymás után feljegyezve, a mint azok épen tolunkba kerültek. Vidékről: Székely Gizella és Machanta Emma (Rétyről), Könczei Zsuzsa, Szentpéteri Mari, Csoboth Klára (Torjáról), Könczei Miklósné (Szentlélek), Fejér Berta (Bereczből), Dombi Gizella, Hamar Berta (Futásfalváról), Fogolyán Kristófné (Seps-Szentgyörgyről), Deák Klára (Kovácsnáról), Kocsis Gáborné (Márkosfalváról), Gidófalvi Ilka (Szentlélekről); Kassay Ilka és Emma, Kovács Thekla, Csizsár Emilia, Sternfeld Kurtner Etta, Dobál Pepi, Fejér Nina és Katalin, Dávid Mari, Vertán Mari, Dávid Ilka, Császár Pepi, Császár Teréz kisasszonyok; Kassai F. Dánielné, Könczei Albertné, id. Tóth Istvánné, Csizsár Mihályné, Kovács Ferenczné, ifj. Tóth Istvánné, ifj. Nagy Ferenczné, Drágos Elekné, Dr. Pethő Józsefné, Booskor Mihályné, Török Bálintné, Fejér Lukácsné, Dombi Jánosné, Novák Sándorné, Dávid Gyuláné, Hamar Ignáczné, Deák Károlyné, Nagy Dénesné, Tóth Lászlóné, öz. Vertán Jánosné, Domokos Benedekné, Vertán Venczelné, Szentpéteri Kristófné, Vertán Endréné, Csoboth Andrásné, Fejér Sándorné, öz. Ficzus Mártonné, ifj. Dávid Istvánné, Balázs Lajosné, Székely Dávidné urhölgyek stb.

A farsang vége. Alig kezdődött meg és ime már vége van az annyi elvet adó farsagnak. A téli estélyek befejezőjéül az árvaház és menház bálja maradt. Mindenfelé felhasználják e kedvező alkalmat, mert ki tudja, a gondviselés igért-e több farsangot számunkra, vagy nem? Nevezett intézetek álarczos báljának a városi és vidéki közönség egyaránt pártolója szokott lenni s hisszük, hogy az idén is fényesen sikerülni fog. A rendezőség jó kezekben van s a közönség jogosult igényei teljesen ki lesznek elégítve. Ajánljuk mi is a közönség pártfogásába.

Hosszúfaluban — mint lapunknak írják — étfalvi Kölce Dénes mészárossegéd Kelemen János hosszúfalusi lakost egy Ambrus nevű pénzügyőr fegyverével a vágószék előtt agyon lötte. Természetesen a halál azonnal bekövetkezett. A pénzügyőr az ósánczi állomáson van. Csak a postára volt leküldve; pillanatra fegyverét letette s úgy került az a fiatal segéd kezébe. A ki mihez nem ért, ne nyuljon ahhoz.

Uj Húvelyk Matyi. Nyújtódon közelről egy decziméter nagyságu ép tagokkal bíró gyermek született. Az anya azonban nem lett jobban és pár hét múlva egy más teljes nagyságu gyermekkel aján-

dékozá meg a Matyi halálán buslakodó atyát. A kis emberkét nem sikerült a szülőktől elcsalni.

A székelyudvarhelyi jóték
sület folyó évi febr. 10-én a városban ter-
meiben a helybeli kisdudóváda és saját
alap-tökejéjévére a t a n c z k o s z o r u t
rende. Belépő jegyek ára 50 kr, tanulók-
nak 30 kr. Kezdeté 8 órákor. Egyszersmind
tudatni kívánja a rendezőség, hogy febr.
12-én a fillérestélyek meg fognak
kezdődni.

Hymen. Szárazpataki Bara Ferencz
róm. kath. k. tanító febr. 5-én tartja es-
küvőjét peselnek Kovács József róm. kath.
k. tanító kedves leányával: Annával. Ál-
dást és tartós boldogságot kívánunk e szép
frigyre. — Sz.

Baromfikedvelőknek. Az állatkert
nagy választéku és hasznos fajokban gaz-
dag kitűnő tenyész példányokból összeállí-
tott baromfudvarába a napokban ismét
nehány kiválóbb törzs érkezett. Megrende-
lést követő tojásokra már elfogad az igaz-
gatóság és kívánatra bárhova küld bérmen-
tesen árjegyzéket.

Örökös kerestetik. Szászsebesen
Haupt szül. Hochwert Katalina végrende-
let hátrahagyása nélkül halt el, maga után
hagyva több, mint 7000 forintból álló érték-
papírt. A kik e hagyatéki vagyronhoz ne-
talan örökösödési joggal bírnak, egy év
alatt jelentkezzenek a szászsebesi kir. já-
rásbírósnál.

Halálra ítélt elefánt. A kínai csá-
szár nem rég feltűnő nagy elefántot kapott
ajándékba a birmai királytól. Nehány nap-
pal az előtt az elefántot a császári palotába
vezették, de elszabadult és több udvar-
szolgát agyon taposott. A palotában azon-
nal összeült a rögtönítélő bíróság éhhalálra
ítélte az elefántot. Két szolga kiszúrta előbb
szemét, és aztán kötelekkel erre a célra
ássott mély gödörbe eresztették. Az elefánt
öt napig élt. A megölt szolga családja
nyugdíjat huz a császártól.

Szerkesztői izenetek.

Kászoni Borszék. El nem tudjuk képzel-
ni, hogy jöhetnek Borszékól olyan egymással tel-
jesen ellenkező tudósítások arról a bizonyos jár-
ványról. Három egybehangzó tudósítást kaptunk,
egyiket épen az ön környezetéből, melyek a járványt
egyformán veszélyesnek hirdették s melyek a járványt
minté intézkedések hiányáról panaszkodik. Most meg
a szigorú intézkedések miatt jó panasz s a járvány
nem létező vagy nagyon csekély mértékűről érte-
sit ön. Itt, a mint látjuk, valami misztifikáció törté-
tént, vagy akár történni. Legfursábbnak tünnek
fel előttünk azon körülmény, hogy a megelőző tu-
dósítások is az ön pecsétjével voltak lezár-
va. Ajánljuk figyelmébe ezt a körülményt s máskor
tartsa biztosabb helyen a pecsétjét. Mostani tudó-
sítását ezért nem közölhetjük.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Káhdébó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely január 25.		Csik-Szereda január 24.		Sz. Udvarhely deczemb. 31.		Gy.-Sz.-Miklós január 20.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Hecetoliter	Buza) tiszta	6	80	6	20	9	10	6	—
	) elegy	5	50	4	50	—	—	5	50
	Rozs) tiszta	4	90	3	50	5	60	4	50
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	—
Arpa	) tiszta	3	20	—	—	4	50	4	—
	) elegy	—	—	4	—	—	—	3	75
Zab	) tiszta	2	30	2	15	3	50	2	—
	) elegy	4	—	4	50	6	40	4	50
Törökbuza	) köles	8	—	10	—	—	—	9	—
	) árpa	6	—	—	—	—	—	—	—
Borsó		8	—	—	—	—	—	—	—
Lencse		—	—	—	—	—	—	7	—
Fuszulyka		—	—	5	—	5	—	6	—
Lenmeg		—	—	—	—	—	—	10	—
Kendermag		—	—	—	—	—	—	—	—
Bükköny		—	—	—	—	5	—	—	—
Pityóka		1	20	1	30	3	50	1	60
Marhahús		—	36	—	32	—	40	—	32
	Disznóhús	—	40	—	40	—	48	—	48
	Juh-hús	—	24	—	20	—	—	—	24
	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	70
Fagygyu		—	32	—	42	—	36	—	40
Malacz		1	—	—	90	—	—	1	10
Lud		1	—	—	—	—	—	1	—
Réce		—	—	—	—	—	80	—	70
Bárány	) fejtér	—	40	—	—	—	—	—	—
	) fekete	—	—	—	—	3	—	—	—
Egy pár csirke		—	70	—	40	—	—	—	50
10 tojás		—	20	—	15	—	13	—	25

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	Állomások:		személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	7.30	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Ind.	8.00	6.50
Tömös	"	—	—	Kolozsvár	Erkezik	9.40	4.58
Brassó	Erk.	—	—	"	Indul	10.14	8.—
Földvár	Ind.	6.13	7.25	Kocsárd, (vend.)	(elágózás) Erkezik	12.38	11.43
Ápáca	"	6.52	8.01	"	(M.-Vás.) Indul	12.48	12.23
Agostonfalva	"	7.23	9.33	Tövis, (vendéglő)	(elágózás) Erk.	1.47	2.71
Kőhalom	"	7.51	1.01	"	(Gy.-Fehv.) Ind.	2.07	3.—
Héjasfalva	"	—	—	Kapus, (ben felé, (vendgl.)	Ind.	3.41	5.44
Szegesvár	(vendéglő) (Erk.)	10.15	4.01	Medgyes	Ind.	4.11	7.72
"	(Ind.)	10.32	4.29	Szegesvár (vendéglő)	Erkezik	5.22	9.49
Medgyes	Ind.	10.52	5.23	"	Indul	5.32	10.33
Kapus	(elágózás) (Erk.)	12.06	8.10	Héjasfalva	"	5.50	11.15
"	(ben felé) (Ind.)	12.24	8.38	Kőhalom	"	—	—
Tövis	(elágózás) (Erk.)	2.06	12.49	Agostonfalva	"	8.18	3.53
"	(Gy.-Fehv.) (Ind.)	2.26	2.18	Földvár	"	8.51	4.41
Kocsárd	(elágózás) (Erk.)	3.24	4.09	Brassó (vendéglő)	Erkezik	10.02	6.48
"	(M.-Vásár-) (Indul)	3.34	4.50	Tömös	"	—	—
Kolozsvár	Erk.	5.59	8.47	Predeal	"	—	—
"	Indul	6.28	8.20	ukurest	Erkezik	—	—
Nagyvárad	Erk.	11.04	6.52				
"	Indul	11.24	—				
Budapest	Erkezik	8.21	—				

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Január 30-án.	
Magyar aranyjárdék	118.40
Magyar vasúti kölcsön	134.75
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs.	89.25
M. keleti vasúti államkötv. II. kibocs.	110.50
M. keleti vasúti államkötv. évi 1876 94	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	65.—
Osztrák járadék papirban	77.20
Osztrák járadék aranyban	77.75
1860. államsorsjegyek	95.75
Osztrák-magyar bankrészvény	130.—
Magyar hitelbank-részvény	830.—
Osztrák hitelintézet-részvény	274.—
Cs. és kir. arany	5.63
20 frankos arany	9.49
Német birodalmi márka	58.60
London (2 havi váltóért)	119.70
Magyar papírjárdék	85.10

Butorgyári raktár

Székely-Udvarhelytt. (Botos u. 13. sz.)

Ajánlják

MESTITZ és STEINER

a t. cz. vidéki közönségnek dusan, iz-
lésteljesen berendezett s minden igé-
nyeknek megfelelő

butorgyári raktárukat.

6—12

TYUKSZEM- ÉS SÜMÖLCS-IRTÓ

(HASCHICH COLLODIUM).

Biztos hatásáért

kezeskedik alattirt

gyógyszerész.

Ára egy üvegnek 80 kr.

KAPHATÓ JANCÓS GÉZA GYÓGYSZERÉSZNÉL
KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

Köszönetnyilvánítás.

10—12

Tekintetes Jancsó Géza kézdivásárhelyi gyógyszerész. urnak az általa fel-
talált „tyukszem-irtó” szerért ez utón is köszönetet mondok; alig használtam
hat napig s a főlölesges szemektől teljesen megszabadultam.

Csik-Szereda, 1883. január 11-én.

Orbán János,
városkapitány.

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.